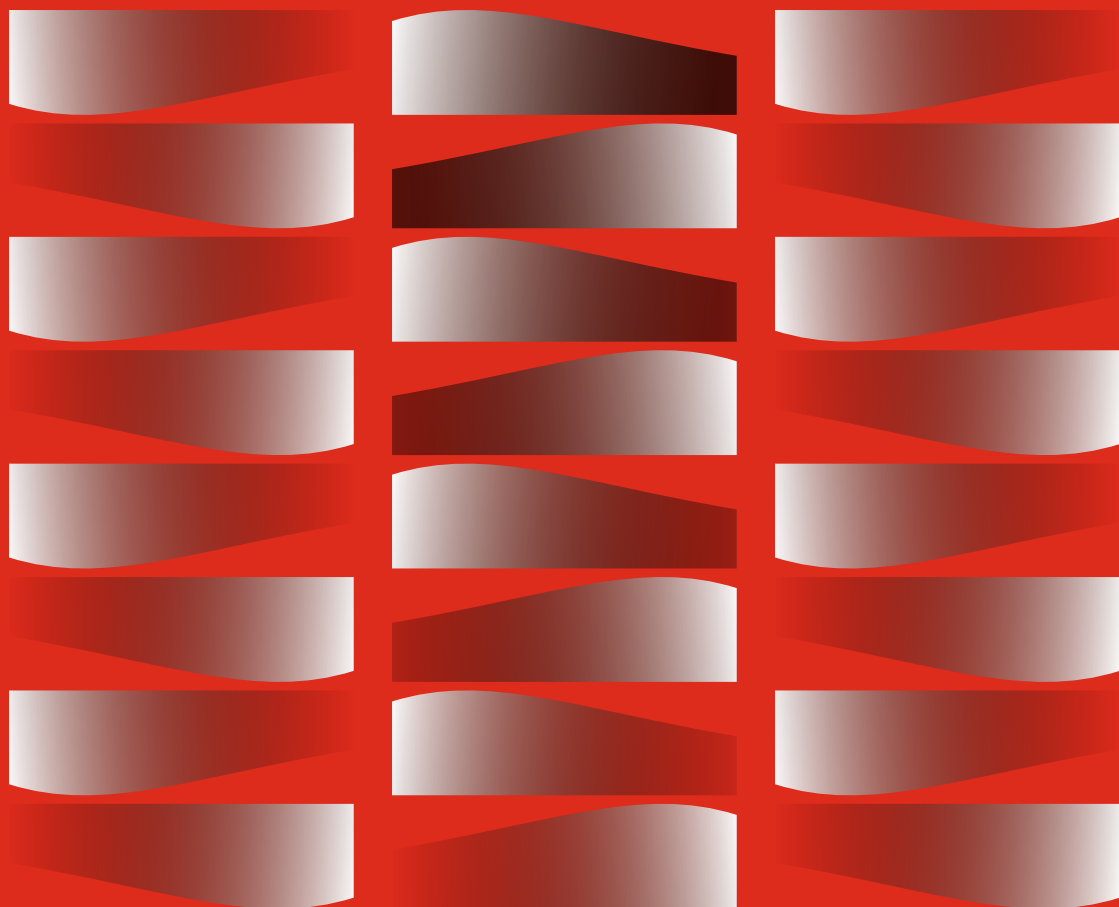

STUDIA SCIENTIFICA
FACULTATIS PAEDAGOGICAE
UNIVERSITAS CATHOLICA RUŽOMBEROK

/4/ 2021
ročník XX.

KATOLÍCKA UNIVERZITA V RUŽOMBERKU

**STUDIA SCIENTIFICA
FACULTATIS PAEDAGOGICAE
UNIVERSITAS CATHOLICA RUŽOMBEROK**

Ružomberok 2021

**STUDIA SCIENTIFICA FACULTATIS PAEDAGOGICAE
UNIVERSITAS CATHOLICA RUŽOMBEROK**

Vedecký recenzovaný časopis

Číslo 4, september 2021, ročník 20.

Vychádza 5-krát do roka.

Šéfredaktor:

doc. PaedDr. **Tomáš Jablonský**, PhD. – Catholic University in Ružomberok (Slovakia)

Medzinárodná redakčná rada:

prof. PaedDr. **Pavel Doulík**, PhD. – J. E. Purkyně University in Ústí nad Labem (Czech Republic)

prof. PhDr. **Ingrid Emmerová**, PhD. – Catholic University in Ružomberok (Slovakia)

doc. PaedDr. PhDr. **Miroslav Gejdoš**, PhD. – Catholic University in Ružomberok (Slovakia)

doc. PhDr. **Ladislav Horňák**, PhD. – The University of Prešov (Slovakia)

prof. PhDr. **Jolana Hroncová**, CSc. – Matej Bel University in Banská Bystrica (Slovakia)

prof. PaedDr. **Anna Hudecová**, PhD. – Catholic University in Ružomberok (Slovakia)

prof. dr hab. **Stanisław Juszczak**, PhD. – Catholic University in Ružomberok (Slovakia)

doc. PaedDr. **Barbora Kováčová**, PhD. – Catholic University in Ružomberok (Slovakia)

prof. PhDr. **Vladimír Klein**, PhD. – The University of Prešov (Slovakia)

prof. PaedDr. **Milan Ligoš**, CSc. – Catholic University in Ružomberok (Slovakia)

dr hab. **Piotr Mazur** – Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa in Chełmie (Poland)

prof. **Pradeep Kumar Misra**, PhD. – Chaudhary Charan Singh University (India)

prof. **Bart McGettrick** – Liverpool Hope University (United Kingdom)

prof. dr hab. **Marian Nowak** – Catholic University of Lublin (Poland)

prof. PhDr. **Erich Petlák**, CSc. – Catholic University in Ružomberok (Slovakia)

prof. PhDr. **Mária Pisoňová**, PhD. – Constantine the Philosopher University in Nitra (Slovakia)

prof. PhDr. **Mária Potočárová**, PhD. – Comenius University in Bratislava (Slovakia)

prof. dr. **Gabriella Pusztai** – University of Debrecen (Hungary)

prof. PhDr. **Karel Rýdl**, CSc. – University of Pardubice (Czech Republic)

doc. PhDr. **Albín Škoviera**, PhD. – University of Pardubice (Czech Republic)

prof. **Juan Carlos Torre Puente** – Universidad Pontificia Comillas Madrid (Spain)

prof. PaedDr. **Milan Valenta**, PhD. – Palacký University Olomouc (Czech Republic)

prof. PhDr. **Miron Zelina**, DrSc. – DTI University in Dubnica nad Váhom (Slovakia)

Za jazykovú a štylistickú úroveň príspevkov zodpovedajú ich autori.

Výkonný redaktor: PaedDr. Ján Gera, PhD.

Obálka: doc. akad. mal. Pavol Rusko, ArtD.

EV 4416/11

Časopis je indexovaný v databáze ERIH PLUS

(European Reference Index for the Humanities and the Social Sciences).

Časopis je zaregistrovaný v medzinárodnej databáze CEEOL
(Central and Eastern European Online Library).

Katolícka univerzita v Ružomberku

© VERBUM – vydavateľstvo Katolíckej univerzity v Ružomberku

Hrabovská cesta 5512/1A, 034 01 Ružomberok

IČO: 37-801-279

ISSN 1336-2232

Obsah

Predhovor

Pavol Rusko 7

Street art mestské pletenie

Patricia Biarincová 9

Témy a úlohy predmetu Plastické výtvarné disciplíny 3

Rastislav Biarinec 20

Inšpirácia Oravou v tvorbe Miloša Alexandra Bazovského, podnety pre edukáciu

Michal Čajka 30

Historický kontext náboženských spevov černocho

David di Fiore 37

Eudové rozprávky v intenciách ranej terapie

Zuzana Chanasová 42

Wagnerovský Heldentenor z Čech

Martin Kajzar 50

Role hudby ve výuce cizích jazyků

Iva Košek Bartošová, Yveta Pohnětalová 59

Sprítomnenie akčného umenia v priestore akcie

Barbora Kováčová 72

Využitie kresby pri ťažkostiach v písaní

Blanka Kožík Lehotayová 78

Vizuálne a akustické štruktúry výstavného projektu Podlaha

Martin Kratochvil 84

Vnímání hudby ve vztahu ke studiu a výuce cizích jazyků

Ludmila Kroupová, Miloslava Dvořáková 91

Výtvarné umění a tvorba skladatele Jiřího Temla

Gabriela Kubátová 98

Vkusové preferencie v oblasti hudby u študentov učiteľstva na Univerzite Mateja Bela a ich determinanty

Pavel Martinka, Michal Brodniansky 108

Inštruktívna tvorba Pavla Kršku a jej využitie v umeleckom vzdelávaní v základných umeleckých školách

Miriám Matejová 115

Význam tvorivého prístupu pri cvičení u vybraných husľových pedagógov 20. storočia v kontexte vývoja komplexnej hudobnej osobnosti interpreta	
Ivan Palovič.....	123
Vzácné jubileum PaedDr. Mgr. art. Stefky Palovičovej, PhD.	
Jordana Palovičová.....	128
Folklor ve sborové tvorbě Antonína Tučapského	
Stanislav Pecháček.....	138
Didaktika výtvarnej edukácie v elektronickom prostredí	
Renáta Pondelíková, Lenka Lipárová	149
Podnety a limity dištančného vyučovania spevu v základných umeleckých školách	
Martina Procházková	158
Prírodné materiály vo výtvarnej výchove	
Pavol Rusko	169
Diverzita vnímania zdravia, choroby a epidémie v živote vo výtvarnej expresii detí	
Daniela Valachová	175
Hudobné rétorické figúry vo vybraných duchovných dielach Ľuboša Bernátha	
Zuzana Zahradníková.....	182
Jo Estill – priekopníčka v oblasti výskumu fyziológie fonačného ústrojenstva a školenia hlasu	
Miriám Žiarna	191

Contents

Preface

Pavol Rusko	8
-------------------	---

Street Art Urban Knitting

Patricia Biarincová	9
---------------------------	---

Topics and Tasks of the Subject Plastic Art Disciplines 3

Rastislav Biarinec	20
--------------------------	----

The Inspiration of the Orava Region in the Work of Miloš Alexander Bazovský, Suggestions for Education

Michal Čajka	30
--------------------	----

Historical Context of the Sacred Slave Song

David di Fiore	37
----------------------	----

Folk Tales Within the Early Therapy

Zuzana Chanasová	42
------------------------	----

Wagner's Heldenenor from Bohemia

Martin Kajzar	50
---------------------	----

Music Role in Learning of Foreign Languages

Iva Košek Bartošová, Yveta Pohnětalová	59
--	----

Presence of Action Art in the Space of Action

Barbora Kováčová.....	72
-----------------------	----

Use of Drawings in Trouble with Writing

Blanka Kožík Lehotayová.....	78
------------------------------	----

Visual and Acoustic Structures of the Exhibiton Project

Named the Floor

Martin Kratochvil.....	84
------------------------	----

Perception of Music in Relation of the Study and Teaching of Foreign Languages

Ludmila Kroupová, Miloslava Dvořáková.....	91
--	----

Visual Art in the Work of Czech Composer Jiří Teml

Gabriela Kubátová	98
-------------------------	----

Musical Taste Preferences by Students of Teaching of Matej Bel University and their Determinants

Pavel Martinka, Michal Brodniansky	108
--	-----

Instructive Creation of Pavol Krška and Its Use in Artistic Education in Primary Art Schools	
Miriám Matejová.....	115
Importance of a Creative Approach to Practising of Selected 20th Century Violin Teachers in the Context of a Complex Performer's Personality Development	
Ivan Palovič.....	123
A Precious Jubilee of PaedDr. Mgr. art. Stefka Palovičová, PhD.	
Jordana Palovičová.....	128
Folklore in Choral Output of Antonín Tučapský	
Stanislav Pecháček.....	138
Didactics of Art Education in the Electronic Environment	
Renáta Pondelíková, Lenka Lipárová	149
Incentives and Limits of Distance Teaching of Singing in Elementary Artistic Schools	
Martina Procházková	158
Natural Materials in Art Education	
Pavol Rusko	169
Diversity of Perception of Health, Disease and Epidemics in Human Life in Children's Artistic Expression	
Daniela Valachová	175
Musical Rhetorical Figures in Selected Spiritual Works by Ľuboš Bernáth	
Zuzana Zahradníková.....	182
Jo Estill – Pioneer in the World of Voice Research and Voice Training	
Miriám Žiarna	191

Predhovor

Milí kolegovia, milí čitatelia našich príspevkov.

Minulý rok bol veľmi zvláštny. Každý z nás sa musel konfrontovať z dôsledkami pandémie nielen vo svojom známom prostredí rodiny, školy, ale aj v spoločenskom a medzinárodnom kontexte. Museli sme si zvyknúť, a pomerne rýchlo, na nové spôsoby komunikácie medzi študentom a pedagógom, ale aj medzi nami navzájom. Anglické slovné spojenie „on line“ sa nám dostávalo do uší častejšie ako sme si želali. Iné medzinárodné slovo „izolácia“ sa nás dennodenne dotýkalo. Áno, samota poznačila naše spoločenské kontakty a prinútila nás prehodnotiť naše stereotypy a názory na priority života.

Takto netradične a obšírne som začal písať úvod k vedeckým štúdiám uverejneným v tomto čísle „*Studia Scientifica Facultatis Paedagogicae Universitas Catholica Ružomberok*“, ktoré sme tematicky venovali otázkam didaktiky hudobnej a výtvarnej výchovy hlavne preto, lebo chcem úprimne poďakovať všetkým kolegom za neustále bádanie v spomínanej problematike.

Obsah príspevkov dokumentuje, že hoci sme sa so študentmi nestretávali prezenčne, neorganizovali sa koncerty a na výstavy chodil iba nízky počet návštevníkov, náš vnútorný a odborný život sa nezastavil. Naďalej a možno aj dôslednejšie, sme riešili naše umelecké a pedagogické postupy s cieľom posunúť osobné skúsenosti, výsledky a objavy ďalej k študentom a odbornej verejnosti.

Milí kolegovia, verím, že aj v budúcnosti Vaša aktivita v objavovaní nových ciest edukácie neustane. Snáď sa nám podarí priniesť do odbornej diskusie nové témy súvisiace s našou skúsenosťou z izolácie a dištančných spôsobov vyučovania, alebo len ešte hlbšie zaorať v sebe.

Doc. akad. mal. Pavol Rusko, ArtD.

Preface

Dear colleagues, dear readers of our contributions.

Last year was very special. Each of us had to confront the consequences of a pandemic not only in our family and school environment, but also in a social and international context. We had to get used to, and relatively quickly, new ways of communication between the student and the teacher, but also between us. The English word "online" came to our ears more often than we wanted. Another international word, "isolation", touched us every day. Yes, loneliness marked our social contacts and forced us to reconsider our stereotypes and views on life priorities.

Thus, untraditionally, and extensively, I began to write an introduction to the scientific studies published in this issue of "Studia Scientifica Facultatis Paedagogicae Universitas Catholica Ružomberok", which we thematically devoted to issues of didactics of music and art education, mainly because I want to sincerely thank all colleagues for constant research.

The content of the papers documents that although we did not meet with the students in person, no concerts were organized and only a small number of visitors went to the exhibitions, our internal and professional life did not stop. Continued and perhaps more consistently, we have addressed our artistic and pedagogical practices to move personal experiences, results and discoveries further to students and the professional public.

Dear colleagues, I believe that your activity in discovering new ways of education will not stop in the future. Perhaps we will be able to bring new topics related to our experience of isolation and distance learning to the professional discussion, or just to delve even deeper into ourselves.

Doc. akad. mal. Pavol Rusko, ArtD.

Jo Estill – priekopníčka v oblasti výskumu fyziológie fonačného ústrojenstva a školenia hlasu

Jo Estill – Pioneer in the World of Voice Research and Voice Training

Miriam Žiarna

Abstract

The aim of this research will be to present American singer, singing voice specialist and voice researcher Josephine Antoinette Estill, her research and the development of the process of vocal production and bring the characteristics, development and principles of Estill Voice Training (EVT), which, thanks to the company Estill Voice Training Systems, which it founded, continues its research and expands EVT worldwide.

Keywords: Jo Estill. Estill Voice Training. Estill Voice International, LLC. Estill Voiceprint Plus. Virtual Voice Trainer.

Životopis Jo Estill a vznik Estill Voice Training (EVT) a Estill Voice International, LLC

Josephine Antoinette Estill sa narodila 21. decembra 1921 v Donore v Pensylvánii. V rokoch 1939 – 1940 spievala pre pittsburghskú rozhlasovú stanicu a študovala spev na Oberlinskom konzervatóriu v Ohii. V rokoch 1940 – 1947 spievala pre rozhlasovú sieť CBS v Hollywoode, následne sa presťahovala do Colorado Springs, kde pokračovala v štúdiu spevu a vydala sa za miestneho podnikateľa Thomasa O. Estilla. V roku 1953 sa zúčastnila turné po Európe: Haag, Amsterdam, Kodaň, Oslo, Londýn, Zürich, Ženeva, Paríž, ale v roku 1945 musela turné prerušiť z dôvodu srdcového infarktu manžela. Po návrate spolupracovala s Colorado Springs Chorale, Air Force Academy Chorus, Colorado Springs Symphony a Colorado Springs Opera. V roku 1966 začala pracovať ako asistentka hlasovej výchovy na Colorado College Music Department a na základe vlastnej pedagogickej praxe zistila potrebu nových vokálnych metodických postupov a vzdelávacích materiálov. Svoje pozorovania a nimi získané poznatky implementovala do metódy výučby spevu pod názvom Estill Voice Craft. V roku 1969 získala bakalársky titul na Colorado College a v roku 1971 dosiahla magisterský titul v odbore hudobná výchova na Case Western Reserve University. V rokoch 1972 – 1979 bola zamestnaná ako výskumný pracovník na oddelení otorinolaryngológie

v Medical Center v Syracuse v New Yorku, kde spolupracovala s významnými výskumníkmi – Dr. Rayom Coltonom a Dr. Davidom Brewerom. Tu začal jej priekopnícky výskum štyroch hlasových techník: modale, ktorý neskôr nazvala speech (reč), sob (plač), twang, opera, u ktorých pozorovala zmeny v polohe a štruktúre niektorých fonačných orgánov: pravý hlasivkový sval, mäkké podnebie, krčná chrbtica, hltan, jazyk a aryepiglotický zvierač. V roku 1980 a 1984 absolvovala doktorandské štúdium na City University v New Yorku, počas ktorého pokračovala v pozorovaní pohybov šiestich hlasových figúr (fonačných orgánov) a na ich základe formulovala Estill Voice Model, princípy vokálnej interpretácie: technika, umenie, mágia a doplnila vokálne techniky o falzet a belting. Pracovala na rôznych výskumných projektoch s odborníkmi v oblasti ORL, foniatrie, logopédie na celom svete a publikovala viac ako 40 odborných článkov. V roku 1986 prezentovala systém školenia hlasu prostredníctvom ovládania šiestich hlasových figúr pod názvom Estill Voice Craft (EVC). Od roku 1988 viedla semináre a workshopy na tému Povinné hlasové figúry pre spevákov, hercov, učiteľov, foniatrov, logopédov, v ktorej transformovala závery výskumov do koncepcie a jednoduchých vokálnych cvičení. Často využívala endoskopiю vokálneho ústrojenstva účastníkov kurzov, aby lepšie porozumeli danej problematike a získali tak spätnú väzbu. Precestovala päť kontinentov, absolvovala štyri dvojmesačné pobyty v divadle Shiki a Shochiku Dance Company v Tokiu, dve stáže v Central School for Speech and Drama v Londýne, kurzy pre The Voice Research Society a British Voice Association v Londýne. V roku 1991 – 1994 bola do hlasových figúr začlenená štítna chrupka, prstienkovitá chrupka a ventrikulárne riasy a všetky hlasové figúry boli rozdelené podľa svojej špecifikácie do oblasti: sila, zdroj a filter. V roku 1992 založila Joe Estill spoločnosť Estill Voice Training Systems, LLC, ktorá slúži na ochranu jej výskumnej a pedagogickej činnosti a udeľovanie jednotnej certifikácie inštruktorov. Vo veku 82 rokov odišla do dôchodku, no naďalej bola spoluautorkou vedeckých prác, viedla semináre alebo im robila záštitu. Získala čestný doktorát z University of East Anglia a bola menovaná za mimoriadneho člena Kráľovskej hudobnej akadémie v Londýne. V rokoch 2000 – 2004 boli doplnené hlasové figúry o pery a dolnú čeľusť a ovládanie hlasových figúr pod názvom Povinné hlasové figúry pre kontrolu hlasu sa stalo súčasťou štúdia 1. stupňa EVC a ovládanie kombinácií hlasových figúr pre tvorbu šiestich vokálnych techník súčasťou 2. stupňa štúdia EVC. V roku 2003 jej študenti zorganizovali Prvé svetové Estill spevácke sympóziu v Santa Rose v Kalifornii a odvtedy sa koná každé dva roky v rôznych mestách po celom svete (Londýn, Quebec, Melbourne, Cambridge, Rím, Boulder, Kodaň, Orlando). Na ňom sa jeho účastníci oboznamujú s najnovšími výsledkami výskumu v oblasti foniatrie, logopédie a iných príbuzných odborov (Fabris, 2018, s. 40 – 42). V roku 2004 sa na základe partnerstva premenovala spoločnosť na Estill Voice International, LLC a pod týmto názvom pokračuje vo výskumoch, vydávaní publikácií, učebníc, didaktických

pomôcok (softvéry, pohyblivý hrtan, tréningový poster hlasových figúr a vokálnych techník), organizovaní seminárov, kurzov, workshopov, Estill Voice Online Academy a príprave nových certifikovaných lektorov a inštruktorov: figures proficiency, master teacher, mentor course instructor (Estill Voice Training: Get Certified in Estill Voice Training, Dostupné z: <https://www.estillvoice.com/find-a-trainer-new/>). Jo Estill zomrela 9. decembra 2010 v Santa Rose v Kalifornii (Fabris, 2018, s. 42).

Estill Voice Training (pôvodne nazývaný Estill Voice Craft™)

Je ucelený systém výučby spevu a ovládania hlasu na základe kontroly činnosti vybraných fonačných orgánov – hlasových figúr – Figures for Voice (pôvodne známe ako Compulsory Figures for Voice™) a ich kombinácií potrebných pre tvorbu šiestich vokálnych techník – vokálnych kvalít (What is Estill? Is Estill Voice Training For You?, Dostupné z: <https://www.estillvoice.com/about/>).

Prínosy štúdia Estill Voice Training sú:

- nahrádza nevedomosť vedomosťami,
- znižuje úzkosť a strach pri výkone a zvyšuje dôveru,
- umožňuje robiť vlastné rozhodnutia a nič nenechať na náhodu,
- dovoľuje objavovať rozmanité a nové kvality hlasu,
- vedie k rovnováhe a zdraviu hlasového aparátu a k estetickej slobode (What is Estill? Is Estill Voice Training For You?, Dostupné z: <https://www.estillvoice.com/about/>).

EVT je postavený na dlhoročných výskumoch Jo Estill, ktorá na sebe skúmala rôzne hlasové kvality rôznych štýlov spevu pomocou elektro-myografie, elektroglossografie, analýzy hlasového signálu, röntgenového žiarenia hrtana pri fonácii, endoskopie laryngeálnych vlákien, akustických meraní a simultánnej videostroboskopie a iných, aby zistila anatomické a fyziologické zmeny. Na základe týchto pozorovaní dospela najskôr k štyrom a neskôr k šiestim vokálnym technikám a vytvorila sériu cvičení na rozvinutie špeciálnej kontroly nad jednotlivými svalovými skupinami, štruktúrami tzv. hlasovými figúrami, ale aj celým mechanizmom hlasového aparátu a tvorby hlasu (Salsbury, 2014, s. 6).

Pri realizovaní potrebného nastavenia jednotlivých hlasových figúr je dôležité uvedomiť si mieru aktivity alebo napätia svalstva a vynaloženej energie. Na tento účel využíva EVT kvantifikáciu úrovne aktivity alebo úsilia od 1 do 10 (Estill Voice Training, In: Wikipedia, 2020). Pomáha to rozvíjať kinestetickú spätnú väzbu – kinestéziu (zmysel somatosenzorického systému sprostredkovaný receptormi vo svaloch, šľachách, tkanive kĺbov a koži), ktorá zohráva významnú úlohu pri regulácii svalového napätia, koordinácii pohybov a vzniku pohybových návykov v rámci motorickej pamäti. Tento spôsob

umožňuje rozpoznať, lokalizovať a kontrolovať mieru úsilia pri tvorbe hlasu (Kinestézia, In: Encyclopaedia Beliana, 2017).

EVT je postavený na troch princípoch interpretácie: technike, umení a mágii. Technika je potrebná na ovládanie fonačných orgánov (hlasových figúr) pre potreby adekvátnej interpretácie, umenie prináša krásu a štýlovosť, a jej poslaním je vytvoriť kontakt medzi interpretom a publikom a mágia je určitý metafyzický stav prepojenia interpreta s publikom, ku ktorému dospieť len niektorí, a aj to nie vždy, preto sa treba snažiť o dokonalé ovládanie prvých dvoch princípov, aby sa dosiahol aj ten tretí (What is Estill? Is Estill Voice Training For You? Dostupné z: <https://www.estillvoice.com/about/>).

Teória dynamických systémov a stavov atraktorov vychádza z poznatkov aplikovanej matematiky. Dynamický systém je systém, ktorého stav závisí od predchádzajúcich stavov a vonkajších podnetov a atraktor je stav, do ktorého dynamický systém smeruje (Tišňovský, 1999). Jednou z kľúčových koncepcií, ktorú prevzal EVT z tejto teórie je predstava, že systém môže mať preferované alebo príjemné stavy, ku ktorým má tendenciu v priebehu času smerovať alebo byť nimi vyvolaný. V praxi to znamená, že existuje určité nastavenie hlasového ústrojenstva, ktoré je pohodlné a preferované v hovorovom alebo speváckom prejave, ale nemusí byť z fyziologického, či estetického hľadiska správne. Správnym nastavením hlasových figúr, zvolením ich adekvátnych kombinácií v závislosti od vlastného výberu možno docieľiť nové komfortné stavy pre reč i spev, ktoré spĺňajú obe požiadavky (Salsbury, 2014, s. 14).

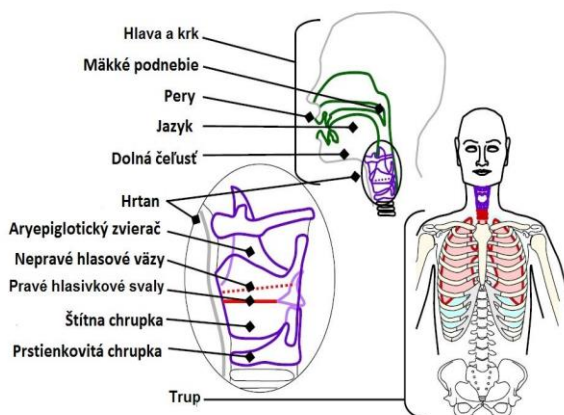
EVT špecifikuje proces tvorby hlasu zostavením modelu: sila (dych), zdroj (tón), filter (rezonancia):

1. Sila: (dýchací systém) dych rozkmitá pravé hlasivkové svaly.
2. Zdroj: (hrtan a pravé hlasivkové svaly) hlasivky vibrujú a produkujú zvuk a alikvótne tóny.
3. Filter (štruktúra hlasového ústrojenstva) modifikáciou a špecifickým postavením rezonátorov sa vytvárajú samohlásky, spoluhlásky a získava sa špecifická farba (Salsbury, 2014, s. 10 – 11).

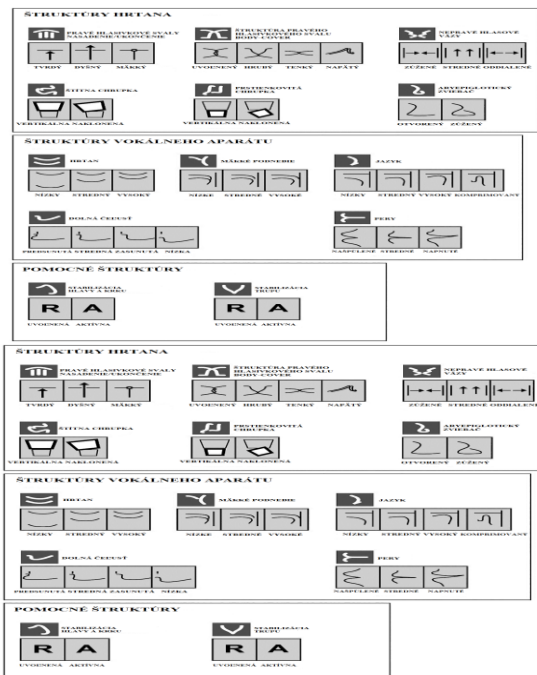
Pod pojmom hlasová figúra (Figures for Voice™) alebo individuálna hlasová štruktúra sa myslí konkrétny orgán hlasového ústrojenstva, ktorý je potrebné sa naučiť správne ovládať a dosiahnuť jeho správne nastavenie alebo pozíciu vzhľadom k potrebnému hlasovému výkonu. Jo Estill odvodila tieto figúry z figúr korčuliarov, ktorí sa musia naučiť ovládať a koordinovať pohybové orgány celého tela tak, aby ich správnou synchronizáciou vytvorili efektívnu zostavu. Estill určila 13 orgánov (hrtan, pravé hlasivkové svaly Body-Cover, nepravé hlasové väzy (ventrikulárne riasy, komorové záhyby/krkvy), štítna chrupka, prstienkovitá chrupka, aryepiglotický zvierač, čapík (uvula), jazyk, dolná čeľusť, pery a pomocné figúry: stabilizácia hlavy a krku a stabilizácia trupu) (Obr. 1), ktoré pozorovala a zisťovala ich zmeny v štruktúre, polohe a postavení a každej zmene priradila osobitný grafický znak (Obr. 2) a gesto. Okrem samostatných figúr sa precvičujú ich rôzne kombinácie, k čomu

slúžia etudy so sprievodom a symbolmi jednotlivých figúr (Fabris M. Paolo 2018, s. 43) Bližšie sa problematike hlasových figúr venujem v príspevku Hlasové figúry vokálnej metódy Estill Voice Training v zborníku z Medzinárodnej webovej konferencie (1. – 15. 10. 2020) FMU AU v Banskej Bystrici Horizonty umenia 7.

Obr. 1: Hlasové figúry (Heidemann, 2016)

Obr. 2: Symboly hlasových figúr (Heidemann, 2016)

Obr. 3: Poster vokálnych techník (Winnie, 2014, s. 56)

ESTILL VOICE TRAINING 2. STUPEŇ: ŠEŠ VOKÁLNYCH KVALÍT

PRACOVNÝ HÁROK

STRUKTÚRY	↑ ↑ ↑		X X X X	□ □	□ □	∪ ∪	()	┌ ┐ ┌ ┐	┌ ┐ ┌ ┐	┌ ┐ ┌ ┐	┌ ┐ ┌ ┐	┌ ┐ ┌ ┐	
Speech	x		x	x	x	x		x		x		x	x
Falzet		x			x	x				x		x	x
Sob		x	x		x	x	x		x		x		x
Twang-N		x	x	x	x	x	x	x	x	x		x	x
Twang-O		x	x		x	x	x						
Opera		x		x	x		x			x		x	x
Beltting	x		x	x		x	x	x		x		x	x

																						KOMPROMOVANÝ				PRESUNUTÁ										
PHS-N-U= PRAVÉ HLASIVKOVÉ SVALY-NASADENIE/UKONČENIE																																				
NHV=NEPRAVÉ HLASOVÉ VÄZY																																				
ŠPHS/B-C= ŠTRUKTÚRA PRAVÉHO HLASIVKOVÉHO SVALU/BODY-COVER																																				
SCH= ŠTIĽNA CHRUPKA																																				
PCH= PRÍSTIENKOVITÁ CHRUPKA																																				
AEZ= ARTEPIGLOTICKÝ ZVIERACE																																				
MP= MÁRKÉ PODNEBIE																																				
DČ= DOLNÁ ČEUSŤ																																				
SHAK= STABILIZÁCIA HLAVY A KRKU																																				
ST= STABILIZÁCIA TRUPU																																				

VYSVETLIVKY SKRATIEK

Estill Voiceprint Plus a Virtual Voice Trainer

EVT vyvinul počítačový software Estill Voiceprint Plus™ (EVPP), ktorý pomáha pri nácviku jednotlivých figúr v samoštúdiu, pri online individuálnych a skupinových hodinách spevu alebo organizovaní kurzov a workshopov. Pomocou neho je možné kontrolovať polohu každej hlasovej figúry a správne tvorenie šiestich vokálnych techník a ich akustický výsledok. Ide o dôležitú didaktickú pomôcku, ktorá umožňuje identifikovať, analyzovať a opraviť problémy veľmi efektívne nielen podľa sluchu, ale aj podľa

grafického diagramu frekvenčného spektra, tzv. spektrogramu hovoreného alebo vokálneho prejavu. Spektrogramové zobrazenie zaznamenáva jednotlivé harmonické zložky frekvencie, pričom každá zmena vo fyziologickom procese mení akustický signál, ktorý je zachytený v akustickej i grafickej analýze, čo pozitívne prispieva k spätnej väzbe a kvalitnému priebehu samoštúdia (Estill Voiceprint Plus, In: Estill Voice Training Store, Dostupné z: <https://store.estillvoice.com/collections/clinical-software/products/voiceprint-plus-cd-mac-edition>).

Virtual Voice Trainer alebo Voice Evaluation SuiteT (VES) je počítačový program určený pre ambulancie alebo kliniky. Nahráva, analyzuje, ukladá, vyhľadáva a porovnáva štandardné klinické merania kvality hlasu pre účely zlepšenia alebo nápravy hovorového a speváckeho prejavu, rehabilitácie, reedukácie, hodnotenia alebo výskumu. Výsledky sa automaticky zaznamenávajú do formulára a ukladajú ako zvukové súbory do databázy. Spracovanie zvukového signálu rieši softvér, takže foniater, ORL lekár alebo logopéd sa môže sústrediť na samotný hlasový výkon pacienta (Estill Evaluation SuiteT, In: Estill Voice Training Store, Dostupné z: <https://store.estillvoice.com/collections/clinical-software>).

Záver

EVT je v súčasnosti najmodernejší a najefektívnejší systém ovládania hlasu, pretože prináša podrobné informácie z fyziológie fonačného ústrojenstva a jeho kontroly. Svoje využitie nachádza v profesiách, v ktorých je hlas hlavným pracovným prostriedkom, ako sú speváci, herci, moderátori, učitelia, ale aj pri odstraňovaní rečových chýb u logopédov a pri náprave hlasu u foniatrov a ORL lekárov. Hoci vychádza z mimoeurópskych tradícií (jazyk, estetika, hudba) môže prispieť k obohateniu teoretických vedomostí i praktických schopností v oblasti školenia a rehabilitácie hlasu, a preto by bolo veľmi prínosné, keby sa kurzy EVT mohli zorganizovať aj na Slovensku.

Bibliografia

- Estill Evaluation SuiteT. In: *Estill Voice Training Store*. [online]. Estill Voice International LLC, ©Copyright 2017 – 2020 [cit. 2020-11-22].
Dostupné z: <https://store.estillvoice.com/collections/clinical-software>
- Estill Voiceprint Plus. In: *Estill Voice Training Store*. [online]. Estill Voice International LLC, ©Copyright 2017 – 2020 [cit. 2020-11-22].
Dostupné z: <https://store.estillvoice.com/collections/clinical-software/products/voiceprint-plus-cd-mac-edition>

- Estill Voice Print Plus (w/Figure Recordings & Testing Protocol), Estill Voice Training Store. In: Estill Voice Training Store [online]. Estill Voice International LLC, ©Copyright 2017 – 2020 [cit. 2020-11-22].
Dostupné z: <https://store.estillvoice.com/collections/clinical-software>
- Estill Voice Training: Get Certified in Estill Voice Training [online]. Estill Voice International LLC, ©Copyright 2017 – 2020 [cit. 2020-11-22].
Dostupné z: <https://www.estillvoice.com/find-a-trainer-new/>
- Estill Voice Training. In: *Wikipedia, the free encyclopedia* [online]. 15. 8. 2020 [cit. 2020-06-16]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Estill_Voice_Training
- Fabris M. Paolo. *The Deployment of Estill Voice Training (EVT™) in community Choirs* [online]. Casuarina Campus, 2018. The Degree of Master. Charles Darwin University. Supervisor Professor Martin Jarvis OAM [cit. 2020-11-22]. Dostupné z: https://ris.cdu.edu.au/ws/portalfiles/portal/24642829/Thesis_CDU_24577653_Fabris_P.pdf
- Heidemann, Kate. A System for Describing Vocal Timbre in Popular Song. *Music Theory Online* [online] 3. marec 2016, Vol. 22. ,N. 1 [cit. 2020-11-15] ISSN 1067-3040. Dostupné z: <https://mtosmt.org/issues/mto.16.22.1/mto.16.22.1.heidemann.html>
- Kinestézia. In: *Encyclopaedia Beliana* [online]. © Centrum spoločných činností Slovenskej akadémie vied, Encyklopedický ústav. Zverejnené marec 2017. ISBN 978-80-89524-30-3 [cit. 2020-05-26]. Dostupné z: <https://beliana.sav.sk/heslo/kinestezia>
- Salsbury Katharine. *Estill Voice Training: The Key to holistic voice and speech training for the actor* [online]. Richmond, 2014. Theses and Dissertations for the degree of Master of Fine Arts. Commonwealth University in Virginia. Director: Dr. Noreen Barnes [cit. 2020-05-27].
Dostupné z: <https://scholarscompass.vcu.edu/etd/3384>
- Ťišňovský, Pavel. *Atraktor dynamického systému* [online] Brno, 1999. Diplomový projekt. Vysoké učení technické v Brne. Školiteľ: Prof. Ing. Ivo Serbo, CSc. [cit. 2020-05-27]. Dostupné z: <http://www.fit.vutbr.cz/~tisnovpa/publikace/diplomka/doc/node34.html>
- What is Estill? Is Estill Voice Training For You? In: *Estill Voice Training* [online]. Estill Voice International LLC, ©Copyright 2017 – 2020 [cit. 2020-11-22]. Dostupné z: <https://www.estillvoice.com/about/>
- Winnie, J. Brian. *Contemporary vocal technique in the choral rehearsal: exploratory strategies for learning* [online]. Washington, 2014. Dissertations for the degree of Doctor of Musical Arts. University of Washington. Supervisor: Dr. Geoffrey Boers [cit. 2020-05-27].
Dostupné z: <https://www.semanticscholar.org/paper/Contemporary-Vocal-Technique-in-the-Choral-for-Winnie/748c719b1d64e8addf4d9abca176445aa9b1c645>

Workbook Estill Voice Training. In: *Amazon.com* [online] Amazon.com, Inc.©1996 – 2020 [cit. 2020-11-16]. Dostupné z:
<https://www.amazon.com/Estill-Voice-Training-Workbook-Level/dp/B078RTFJ7P>

PaedDr. Miriam Žiarna, PhD., ArtD.

Katedra hudby

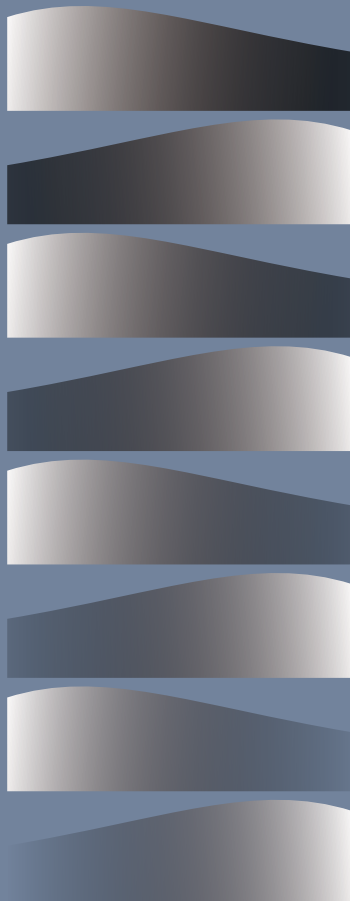
Katolícka univerzita, Pedagogická fakulta

Hrabovská cesta 1, 034 01 Ružomberok

e-mail: miriam.ziarna@ku.sk

/4/ 2021
ročník XX.

ISSN 1336-2232

9 771336 223005 09